PLEIN THEATER

Contact:
www.plein-theater.nl
info@plein-theater.nl
020 665 45 68

Bezoekadres:
Sajetplein 39
1091 DB Amsterdam

Postadres:
Postbus 92087
1090 AB Amsterdam

Bankgegevens:
NL35 INGB 0006 0248 36

RSIN-nr 8236 74 599
BTW-nr NL 823 674 599 B01
KvK-nr 34312281

Amsterdam 6 april 2025

Zienswijze Stichting Podiumpartners

Op 18 maart 2025 ontving de stichting Podiumpartners, de stichting die het Plein Theater exploiteert, een brief (kenmerk Z-25-53007) van de portefeuillehouder van stadsdeel Oost, de heer Jan-Bert Vroege. Hierin maakte het stadsdeel het voornemen bekend tot beëindiging van de ruim 15 jarige subsidierelatie met de stichting. In deze brief geeft de stichting haar zienswijze op dit voornemen. Het stadsdeel is akkoord gegaan met uitstel tot 6 april 2025 voor het indienen hiervan.

1. Voornemen tot beëindiging van de subsidierelatie per 1-1-2026

In de brief van het stadsdeel staat dat gewijzigde inzichten de reden zijn voor het beëindigen van de subsidierelatie. Deze zou niet meer passend zijn bij de stichting Podiumpartners/Plein Theater. De begrotingspostsubsidie zou alleen nog bedoeld zijn voor organisaties die niet passen binnen de bestaande regelingen, maar die door hun unieke en bijzondere karakter een uitzonderingspositie kunnen krijgen. Het stadsdeel heeft de focus op het subsidiëren van kunst- en cultuurinitiatieven met een specifieke focus op buurtinitiatieven. Deze zouden moeten worden toegekend en getoetst op basis van criteria die aansluiten bij de doelstelling van het stadsdeel. Het stadsdeel Oost subsidieert daarnaast uitsluitend activiteiten en geen exploitatiekosten. Aldus de brief van 18 maart 2025.
Het stadsdeel verwijst naar artikel 4:51 van de Algemene Wet bestuursrecht en gaat er kennelijk vanuit dat een opzegtermijn van de bestaande subsidierelatie met een periode van negen maanden een redelijke termijn is.

2. Historie

In 2008 zijn op verzoek van het stadsdeel Oost de stichting Plein Theater en de stichting Muiderpoort theater gefuseerd en is een nieuwe stichting (Podiumpartners) opgericht. Het gebouw van de stichting Muiderpoort theater is in erfpacht gegeven aan de fusiepartners. Het gebouw is door de voorgaande directie tijdelijk verhuurd aan derden. Sinds een aantal jaren probeert de Stichting Podiumpartners/Plein Theater het gebouw weer in eigen gebruik te nemen ten behoeve van een theaterbroedplaats, maar dit wordt verhinderd door de weigering van de huidige huurder om uit het pand te vertrekken.
Vanaf de fusie heeft de stichting Podiumpartners/Plein Theater jaarlijks een subsidie van het stadsdeel ontvangen met incidentele aanpassingen. In 2017 is een korting van € 13.000 aangekondigd op de subsidie en stapten als gevolg daarvan de beide leden van de vorige directie op.

Na de komst in 2018 van de nieuwe directeur met een grote staat van dienst, Berith Danse, is er keihard gewerkt om het Plein Theater weer op de kaart te zetten. In 6,5 jaar is het theater uitgegroeid tot een organisatie van uitmuntende kwaliteit in de woorden van het AFK. Dit is mede mogelijk gemaakt door de subsidie van het stadsdeel en vooral door de enorme inspanning van directie en het kleine team van medewerkers.

Sinds 2018 is vanuit het stadsdeel opnieuw de noodzaak van een Cultuurhuis Oost verkend door de door het stadsdeel ingehuurde kwartiermaker Moncef Beekhof. Op basis van het hieruit voortkomende advies zijn vijf organisaties gestart met een cultuurnetwerk, wat later de naam East& kreeg. Sinds 2021 is het Plein Theater de trekker van het East& programma en de fondsenwerving. Na een eerste startsubsidie van het AFK zijn hiervoor weinig extra gelden beschikbaar gekomen. Vanaf 2023 financieert het de stichting Podiumpartners/Plein Theater het East& programma

PLEIN THEATER

Contact:
www.plein-theater.nl
info@plein-theater.nl
020 665 45 68

Bezoekadres:
Sajetplein 39
1091 DB Amsterdam

Postadres:
Postbus 92087
1090 AB Amsterdam

Bankgegevens:
NL35 INGB 0006 0248 36

RSIN-nr 8236 74 599
BTW-nr NL 823 674 599 B01
KvK-nr 34312281

volledig als integraal onderdeel van de openbare buurtactiviteiten in Oud-Oost en Zeeburgereiland en heeft het daarmee de opdracht van het stadsdeel serieus vormgegeven.

Er heeft al die jaren een goede relatie bestaan met het stadsdeel i.c. de portefeuillehouder en de beleidsambtenaren kunst en cultuur. Op 7 juli 2022 schreef de portefeuillehouder in een brief aan de wethouder (bijgevoegd): “Het Plein Theater/Stichting Podiumpartners is van grote betekenis voor stadsdeel Oost. (....) Om dit mooie werk te ondersteunen biedt het stadsdeel Oost het Plein Theater een structurele subsidie.” Er zijn geen signalen geweest dat deze beoordeling is veranderd, noch dat de subsidierelatie eventueel zou kunnen stoppen.

3. De huidige situatie

In de zomer van 2024 kreeg Stichting Podiumpartners/Plein Theater definitief erkenning door toekenning van twee vier jarige structurele subsidies. De eerste van het Amsterdamse Fonds voor de Kunst (AFK), en een tweede van het Fonds Cultuur Participatie (FCP). De ingediende activiteitenplannen, op grond waarvan deze subsidies zijn toegekend, zijn sterk gericht op het samenwerken en ontwikkelen in, voor en gericht op stadsdeel Oost. De exploitatiesubsidie van het stadsdeel is -gebaseerd op de staande praktijk- opgenomen in de aanvragen voor vier jarige structurelesubsidie(s). Het stadsdeel was hiervan al vanaf december 2023 op de hoogte.. Er is door de stichting geen schriftelijke intentieverklaring gevraagd, omdat daar -gezien de historisch gegroeide relatie gebaseerd op vertrouwen-, geen aanleiding toe was. Pas na de toekenning van de twee structurele subsidies in augustus 2024, hoorden we per toeval dat er sprake zou zijn van het mogelijk verminderen van de subsidie door het stadsdeel. Op ons verzoek is er een afspraak gemaakt met stadsdeel op 18 september 2024 (notulen bijgevoegd). In deze -inmiddels goedgekeurde- notulen staat dat Jan-Bert Vroege heeft gezegd dat “er voor 2025 in elk geval geen wijziging in de huidige subsidierelatie kan en zal plaatsvinden” en dat “de vanzelfsprekendheid om Plein Theater-te subsidiëren wordt onderzocht.” In deze notulen staat ook dat de heer Vroege periodiek de subsidierelatie wil evalueren. “Er gaat niet direct een streep door de min of meer doorlopende exploitatiesubsidie.“ Er heeft tot op heden nog geen evaluatie met ons plaatsgevonden. Maar inmiddels heeft de stichting op 10 februari 2025 officieel vernomen dat met ingang van dit jaar (2025) de subsidie deels en per 1 januari 2026 geheel zal worden stopgezet.

Sinds eind vorig jaar zijn er nieuwe beleidsambtenaren gekomen op de afdeling kunst en cultuur van het stadsdeel. Het Plein Theater heeft nog geen relatie met hen kunnen opbouwen. Zij kennen de historie blijkbaar niet, waarschijnlijk omdat de gesprekken in het verleden niet zijn vastgelegd. In het verslag van 18 september 2024 staat dat de ambtenaren toegeven niet precies te weten wat de oorsprong van de subsidie is en waar deze voor wordt gebruikt. Toekenning van de subsidie heeft echter steeds plaatsgevonden op basis van het met de betreffende ambtenaren besproken jaarplan en is verantwoord in uitgebreide en openbare jaarverslagen.
In het overleg van 24 maart 2025 werd door de betreffende ambtenaar beweerd dat de subsidie bedoeld zou zijn voor het exploiteren van twee theaters. Stukken die deze stelling onderbouwen, ontbreken. Het stadsdeel is regelmatig geïnformeerd over de tijdelijke huurder van Muiderpoorttheatergebouw, die weigert te vertrekken en de activiteiten die de Stichting Podiumpartners/het Plein Theater als tussenoplossing gestart is in het Baggerbeest. De opbouw naar broedplaats de Dapper is meermalen met het stadsdeel besproken en ook enthousiast ontvangen door de toenmalige portefeuillehouder. De directeur Bureau Broedplaatsen heeft verklaard dat zijn bureau bereid is om de Stichting Podiumpartners/Plein Theater subsidie te verlenen als de ruimte van het Muiderpoorttheater weer voor de stichting beschikbaar komt (zie bijlage). Deze subsidie en het bijbehorend plan waren al in 2020 door BBP gehonoreerd.

PLEIN THEATER

Contact:
www.plein-theater.nl
info@plein-theater.nl
020 665 45 68

Bezoekadres:
Sajetplein 39
1091 DB Amsterdam

Postadres:
Postbus 92087
1090 AB Amsterdam

Bankgegevens:
NL35 INGB 0006 0248 36

RSIN-nr 8236 74 599
BTW-nr NL 823 674 599 B01
KvK-nr 34312281

4. Financiële situatie

De exploitatiesubsidie van het stadsdeel Oost van rond de € 180.000 vormde een smalle, maar veilige basis voor het draaiende houden van het Plein Theater. Het was tot en met 2024 precies voldoende om de kosten te dekken van de gebouwen van het Plein Theater en het Muiderpoort Theater, met een minimale personele bezetting(3) en een minimale basis voor de programmering en ontwikkeling en adhoc fondsenwerving van de activiteiten. Daarnaast ontving de stichting € 12.500 uit de Sargentini-regeling en € 60.000 aan inkomsten uit verhuur van de twee gebouwen.

Voor de realisatie van ruim 200 voorstellingen/activiteiten per jaar, is er jaarlijks bovenop de subsidie van het stadsdeel Oost altijd nog extra geld nodig. Dit geld is geworven bij fondsen die voor specifieke activiteiten subsidie geven. Dit betreft bijdragen van particuliere fondsen van Het Cultuurfonds, Fonds21, VSB fonds, Fonds voor Oost en Overheidsfondsen als FPK, FCP, Mondriaanfonds en AFK voor specifieke loketten zoals buurtactiviteiten, Nieuwe Makers en 3 Package Deal.

In de oorspronkelijke begroting 2025 ziet dat er als volgt uit:

Baten		Lasten	
Stadsdeel	180.000	Gebouwen	100.650
Inkomsten verhuur MPT	43.000	Kantoor	32.513
Inkomsten verhuur PT	17.000	Afschrijvingen	7.750
Bijdrage Sargentini	12.500	Publiciteit	10.500
Totaal baten	252.500	Personeel	99.212
		Totaal lasten	250.625
		Saldo	1.875

Extra geworven fondsen

2024	2023	2022	2021
243.74	332.52	179.89	370

Met de toekenning van de vierjarige structurele subsidie van het AFK is de noodzaak van het additioneel werven van subsidies weliswaar iets verminderd, maar het is aan de andere kant ook veel moeilijker geworden om extra fondsen te werven. Juist omdat er sprake is van een structurele subsidie, komen we bij veel fondsen niet meer in aanmerking voor een extra bijdrage. De subsidie van jaarlijks € 125.000 van het FCP programma Co-creatie is voor 100% voor activiteiten geoormerkt en moet derhalve meer als een vierjarig projectbegroting gezien worden. De subsidie Podiumregeling van max. € 205.000 voor vier jaar van het Fonds Podiumkunsten is alleen bedoeld voor het betalen van 20 programmeringen van artiesten en/ of hun residenties in de PT of Bp Baggerbeest en wordt dus rechtstreeks doorgeschoven naar de uitvoerende kunstenaars.

PLEIN THEATER

Contact:
www.plein-theater.nl
info@plein-theater.nl
020 665 45 68

Bezoekadres:
Sajetplein 39
1091 DB Amsterdam

Postadres:
Postbus 92087
1090 AB Amsterdam

Bankgegevens:
NL35 INGB 0006 0248 36

RSIN-nr 8236 74 599
BTW-nr NL 823 674 599 B01
KvK-nr 34312281

Met de toegekende € 300.000 door het AFK, samen met de eigen inkomsten (overige fondsen, horeca en publieksinkomsten) -maar exclusief de co-creatie-, zou er een budget van ongeveer € 500.000 beschikbaar zijn voor de programmering. Van dat budget kunnen er 160 voorstellingen per jaar (exclusief de 48 co-creatie activiteiten) worden uitgevoerd, die voldoen aan de voorwaarden waarop het AFK besloten heeft de aanvraag te honoreren (artistiek hoogstaand, buurt- en stadsgericht, die tevens voldoen aan de Fair Practice, Fair Pay en diversiteitscodes).

beëindigen subsidie.

Wanneer de exploitatiesubsidie van € 180.000 van het stadsdeel Oost wegvalt en we hiervoor de subsidie van het AFK zouden gebruiken, betekent dit dat er geen 160 voorstellingen, maar nog slechts 64 voorstellingen kunnen worden uitgevoerd.

De stichting Podium Partners/Plein Theater zal de begroting en het activiteitenplan dus drastisch moeten aanpassen. Dit betekent opnieuw een enorme investering in tijd, die daardoor niet besteed kan worden aan uitvoering van culturele (buurt)activiteiten en het bestendigen van samenwerkingen. Omdat de organisatie klein is zullen er uitgaven gedaan moeten worden voor het uitwerken hiervan. En zolang de uitvoering (deels) stilligt ontstaat er ook vrij snel een grote imagoschade en derving van kassa inkomsten. Wat ons in een negatievel spiraal werpt. Geen programma is geen *'talk of the town'*. Bovendien wordt een theater ver vooruit geprogrammeerd (en worden dus programmagelden ook ruim van tevoren gealloceerden toegezegd). Dit kan niet eenvoudig worden teruggedraaid. Dat vergt tijd en aandacht, ook om toekomstige samenwerkingen hiermee niet te belasten. Daarnaast ontstaat opnieuw grote onzekerheid voor het personeel en komt de -ook door het AFK onderschreven- wens tot professionaliseringsslag onder grote druk te staan.

Zonder de subsidie van het stadsdeel heeft het theater dus onvoldoende geld om een professionele organisatie te runnen en het vier jarenprogramma kwalitatief verder uit te bouwen. Hierdoor komt ook de code fair practice in gedrang. Deze gaat niet alleen over fair pay, maar ook over arbeidsomstandigheden voor personeel, zoals onbetaald overwerk en scholing.

Het bestuur heeft nog niet definitief bepaald welke activiteiten zullen komen te vervallen, maar het is duidelijk dat we niet langer de voortrekkersrol kunnen blijven vervullen in East& en ook de andere laagdrempelige buurtgerichte activiteiten zullen moeten inkrimpen, zoals de programmering op de pleinen in Oost en/of de gratis co-creatie activiteiten waar mensen naar toe komen die meestal geen theater bezoeken. Bovendien komt de realisatie van de theaterbroedplaats, bij het gewenste vertrek van de tijdelijke huurder, ook in gevaar.

6. Onze reactie op de argumenten voor beëindiging van de subsidierelatie

De stichting Podiumpartners/ Plein Theater is van mening dat het voorgenomen besluit onvoldoende gemotiveerd is en niet tijdig is aangekondigd.

- Gewijzigde inzichten van het stadsdeel.

Onduidelijk is wat precies de gewijzigde inzichten zijn. In een gesprek met de portefeuillehouder op 24 maart j.l. is aangegeven dat het nieuwe beleid nog niet is vastgesteld.
De stichting Podiumpartners/Plein Theater ontvangt sinds 2009 subsidie van het stadsdeel op basis van een jaarlijkse aanvraag waarin een overzicht van de geplande activiteiten en een begroting zijn opgenomen. Wij kunnen er in alle redelijkheid van uitgaan dat deze zijn toegekend en getoetst op basis van criteria die aansluiten bij de doelstellingen van het stadsdeel. Aangezien de subsidie jarenlang is toegekend, viel onze organisatie in de categorie “organisaties die door hun unieke en bijzondere karakter een uitzonderingspositie krijgen”. In de brief van 18 maart j.l. , noch in de

PLEIN THEATER

Contact:
www.plein-theater.nl
info@plein-theater.nl
020 665 45 68

Bezoekadres:
Sajetplein 39
1091 DB Amsterdam

Postadres:
Postbus 92087
1090 AB Amsterdam

Bankgegevens:
NL35 INGB 0006 0248 36

RSIN-nr 8236 74 599
BTW-nr NL 823 674 599 B01
KvK-nr 34312281

mondelinge gesprekken is duidelijk gemaakt waarom we daar nu niet meer onder zouden vallen.
Het argument dat we nu subsidie ontvangen van het AFK en FCP is ondeugdelijk, aangezien we ook in de afgelopen jaren inkomsten van andere (rijks)fondsen hebben ontvangen. Het stadsdeel is hier altijd van op de hoogte gesteld en dit heeft nooit geleid hebben tot enige korting op de subsidie van het stadsdeel.

- Focus op het subsidiëren van kunst-en cultuuractiviteiten met de specifieke focus op buurtinitiatieven.

Het Plein Theater is bij uitstek een buurttheater en veel activiteiten zijn gericht op het betrekken van buurtgenoten. Voorbeelden hiervan zijn ons Meemaakprogramma/cocreatie (De Vrije Vloer (2019-2022) en 180 Verhalen (2023-2024)), Theater na de Dam met jaarlijks voorstellingen van jongeren uit de buurt samen met mensen die de oorlog van dichtbij hebben meegemaakt, activiteiten binnen het Keti Koti festival en nog veel meer. Zie hiervoor het jaarverslag 2023 (bijgevoegd). In de genoemde brief aan de wethouder staat hierover “De participatie van bewoners onder leiding van professionele makers staat centraal”. In de beoordeling van de vierjarige subsidie- aanvraag schrijft het AFK dat het Plein Theater “zich in de afgelopen periode is gaan profileren als cocreatie podium, waarbij zowel ruimte is voor nieuwe makers als voor meer verbinding met de buurt”. Het FCP schrijft: “De commissie ziet dat co-creatie goed is geïntegreerd in de manier van werken. De organisatie staat zichtbaar open voor de inbreng van buurtbewoners (...). Ook informeel weten de initiatieven uit de wijk het theater goed te bereiken.”

- Redelijke termijn

De stichting Podiumpartner/Plein Theater is van mening dat negen maanden geen redelijke termijn is waarop de bestaande subsidierelatie kan worden ingetrokken. Dit is een te korte periode om een zo vergaande aanpassing in de programmering te maken, temeer omdat de gehele planning met de vierjarige subsidie al gemaakt is en we niet eerder van het voornemen op de hoogte zijn gesteld en het nog onduidelijk is onder welk beleid mogelijke-kleine- subsidies zouden kunnen worden aangevraagd bij het stadsdeel. Bovendien hadden we, als wij tijdig, dat wil zeggen voordat we de meerjarige subsidie aanvragen hadden opgesteld en ingediend, over dit voornemen waren geïnformeerd, hier rekening mee kunnen houden en het aangevraagde bedrag bij het AFK aangepast.

7. Zienswijze

Elk stadsdeel heeft zijn theater, zoals Bijlmerparktheater in Zuidoost, CC Amstel in Zuid, Tolhuistuin in Noord , de Meervaart in Nieuw West en Podium Mozaiek in West. In Oost is het Plein Theater het enige theater dat een vergelijkbare rol vervult. Het verdient daarom steun van het stadsdeel. Wat in zoveel jaren is opgebouwd, zal door deze voorgenomen maatregel in korte tijd worden afgebroken. Dat zou zonde zijn van de investering in geld, maar vooral in tijd en energie van het team dat het Plein Theater de afgelopen jaren heeft opgebouwd tot een succesvol theater. Nergens in de brief van 18 maart 2025, noch in de mondelinge bespreking stelt het stadsdeel zich op als partner van het theater, met een langdurige en goede relatie. Noch wordt eraan gerefereerd dat het stadsdeel het Plein Theater heeft gevraagd om mee te doen met een te vormen Cultuurhuis Oost (East&) en de realisatie van een Theaterbroedplaats. Er heeft geen gezamenlijke evaluatie plaatsgevonden van onze activiteiten en er is met ons geen gesprek gevoerd over hoe we inhoud kunnen geven aan een (mogelijk) veranderende situatie. Een betrouwbare overheid gaat niet alleen uit van juridische termijnen, maar kijkt naar opgebouwd vertrouwen en geschapen verwachtingen. Door met ingang van volgend jaar de exploitatiesubsidie volledig stop te zetten, wordt dat vertrouwen ernstig geschaad.

Wanneer het Plein Theater gegund wordt om het activiteitenplan 2025-2029 uit te voeren met de daarbij behorende begroting, waarvan de subsidie van het stadsdeel deel uit maakt, kan het wegvallen van de subsidie van het stadsdeel in een volgende aanvraag voor een vierjarige subsidie meegenomen worden.
Alleen door het goed uitrollen van het huidige meerjarenplan maken we kans dat een volgende aanvraag (waarin een theaterbroedplaats in de Dapperbuurt zal zijn opgenomen) wederom door de fondsen gehonoreerd zal worden. Als dit

PLEIN THEATER

Contact:
www.plein-theater.nl
info@plein-theater.nl
020 665 45 68

Bezoekadres:
Sajetplein 39
1091 DB Amsterdam

Postadres:
Postbus 92087
1090 AB Amsterdam

Bankgegevens:
NL35 INGB 0006 0248 36

RSIN-nr 8236 74 599
BTW-nr NL 823 674 599 B01
KvK-nr 34312281

niet mogelijk wordt, met name veroorzaakt door het wegvallen van de huidige subsidie van het stadsdeel Oost, is dit niet alleen een forse stap terug voor het Plein Theater, maar ook slecht voor de hele cultuursector van Amsterdam Oost. Aangezien de Amsterdamse Kunstraad en de AFK hun toekomstige beleid ook gaan afstemmen op de situatie in het stadsdeel.

Het bestuur van de stichting Podium partners vraagt u daarom uw voornemen tot beëindiging van de subsidierelatie te herzien.

Het bestuur

Bert Barten (voorzitter)
Willy Felice Smits (penningmeester)
Els van der Valk (secretaris)
Ursula Weitzel (algemeen lid)
Monique Duurvoort (algemeen lid)

Bijlagen: 6